

[Wilhelm]

nævnte. Men pointen er altså, at dette her er, hvad der findes af undersøgelser, og de er så taget op – selvfølgelig med forbehold for forskellene til den situation, vi diskuterer her.

Endelig synes jeg, den vigtigste pointe endnu en gang må være, at uanset hvilken sikkerhed der måtte være i resultaterne vedrørende helbredsvirkningerne af isolationsfængsling – og der må nødvendigvis være en vis usikkerhed, som jeg nævnte før – er der altså også det retssikkerhedsmæssige aspekt. Når landets justitsminister ud fra sin erfaring som forsvarsadvokat kan sige, at isolationsfængslinger kan fremkalde falske tilståelser, og nævner, at han selv mener at have været ude for det, og at det i øvrigt bruges som handelsvare, så synes jeg, de retssikkerhedsmæssige aspekter i sig selv er mere end rigelig begrundelse for, at man burde kunne enes om, at den fuldstændige isolation skal afskaffes, og at de rimelige hensyn, som efterforsknings- og opklaringsarbejdet må have, kan varetages, hvis man ellers ordner det praktiske ved den delvise isolation, som vi ikke med dette forslag ønsker forbudt.

Knud Lind (FP):

Jeg har nævnt en stribe – ikke bare nogle enkelte – henvisninger til fuldstændig ekstreme undersøgelser, og jeg satte spørgsmålstegn ved, om man kunne sidestille f.eks. nogle astronauters rejse til månen med total isolation. Rent fysisk var disse astronauter jo isoleret fra Jorden, men det tør nok siges, at de var i ret nær kontakt med en stor del af befolkningen på Jorden; og dog var en af begrundelserne i VS' forslag en henvisning til, at de undersøgelser, man skulle have foretaget af astronauter, der havde været ude, skulle bevise, at total isolation var skadelig. Endvidere var der disse Spaniensfrivillige. Man kan imidlertid ikke ligefrem tale om total isolation under krigen i Spanien, for der var da både modstandere og venner at sludre med på den ene og den anden måde. Endelig henviste man til en undersøgelse om KZ-lejre. Heller ikke det mener jeg man kan sidestille med den isolation, der tales om herhjemme.

I øvrigt tror jeg, hr. Wilhelm må give mig ret i, at retslægerådet i virkeligheden har svaret nok så sobert, fordi de er klar over, at man i realiteten slet ikke er i stand til at lave

en objektiv undersøgelse om skadevirkningerne af total isolation. Samtidig har politiet gang på gang gjort opmærksom på, at total isolation slet ikke eksisterer: der er mindst 15–20 kontakter hver eneste dag til den pågældende, som i øvrigt kan få læsestof m.v. ind i sin celle. Den totale isolation eksisterer altså ikke.

Når jeg siger dette, er det, fordi jeg vil understrege, hvor tynd den dokumentation, man giver, er. Hvis det så var sådan, at man bare havde fremsat sine forslag en enkelt gang, men det er jo ikke første gang, de er fremme, og derfor undrer det mig, at man ikke retter dem lidt hen ad vejen og får de værste unoder ud såsom astronauterne osv.

Når man henviser til overlæge Finn Jørgensen, undrer det mig også lidt, at der fra samme overlæge, som jo har været overlæge på et fængsel, intet er kommet om totalisolation, selv om han havde alle muligheder for selv at foretage sine studier og endda gøre noget ved det. Det skete imidlertid ikke.

Jeg vil også henvise til et andet lille eksempel, brugt i VS' lovforslag om provokation, hvor det drejede sig om spilleautomater, og hvor man fremhæver en enkelt sag som eksempel. Det er sådan nogle ekstreme eksempler, der gør, at man ikke kan fæste lid til de forslag, der kommer fra VS, og jeg synes egentlig talt, det er synd, for de kunne blive meget bedre, hvis man bare ikke overspillede rollen hele tiden.

Wilhelm (VS):

Jeg beklager, det skal trække i langdrag, men jeg bliver nødt til at berigtige hr. Knud Linds urigtigheder. Vi har på intet tidspunkt med dette eller de tidligere forslag henvist til astronauter, KZ-fanger osv.; det står der ikke et eneste ord om i vores argumentation og vores bemærkninger. Det, som VS begrundet disse forslag med, er selvfølgelig, hvad vi skriver i bemærkningerne.

At vi så derudover har optaget bilag, som retsudvalget har modtaget, er noget andet, og herunder har vi loyalt optaget bilaget fra retslægerådet, bilaget fra overlæge Finn Jørgensen, bilag fra justitsministeriet og et udklip af den daværende konservative ordførers udtalelser til Berlingske Tidende. Men vi har ikke på noget tidspunkt argumenteret